

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 3. IX aastakäik

1. veebruaril 1934

Tellimishind:		Toimetus:	Kuulutuste hinnad:	
Aastas . . .	kr. 2.50	Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20	1/1 lhk. . .	kr. 30.00
Poolaastas . .	" 1.50	Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:	1/2 " . . .	" 16.50
Välismaale . .	" 5.00	igal äripäeval 12—2 p. l.	1/4 " . . .	" 10.00
Poolaastas . .	" 3.00		Kaanekülgedel—kokkuleppel	

SISU: Majandusminister K. Selteri hinnang meie tööstusele ja kaubandusele riigikogus peetud eelarvekõnes. Äride poolt tehtavad annetused üldkasulikeks otstarbeliks tuleks lugeda ärikuludeks ja maksustamisel arvesse võtta. Kaubaautodest kui kaubaladudest. Maiusainete töösturite koosolek Kaubandus-tööstuskodas. Kaubandus-tööstuskoda Viljandi esinduse tegevusest 1933. a. Kas on lubatav, et eraettevõttele maksude määramisest võtavad osa ühistegelased? Majandusliku puutuvaid seadusi ja määrusi. Kojas Teataja kirjavahetus. Äride register. Abieluvaranduse lahutamise lepinguid. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Toiduainete turg. Välisbörssid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedel.

Majandusminister K. Selteri hinnang meie tööstusele ja kaubandusele riigikogus peetud eelarvekõnes.

16. jaanuaril esines majandusminister K. Selter riigikogus paaritunnise eelarvekõnega, millest toome kokkuvõtte tööstuse ja kaubanduse kohta käivas osas. Pühendades suurema osa oma kõnest põllumajanduse vaatlemisele minister siirdus tööstuse seisukorra hindamisele.

Ta kriipsutab alla, et ka tööstus tuli meil ehitada ümber, alates vundamendist. Tagasi vaadates tuleb kahetseda, et iseseisvuse alul ei osatud õigesti hinnata Venemaal valitsevaid olukordi ega aimata Vene enamliku valitsuse majanduslikku suunda, mille tõttu hellitati lootusi Vene tellimistele. Tuli maksa valusat kooliraha. Üldiselt peab aga meie töösturi auks ütleva, et ta võrdlemisi ruttu on kohanenud uutele oludele. Samuti võib konstateerida, et tööstus üldiselt on osutunud kaunis kriisikindlaks. Oitseaast — 1927. a. — saadik on suurtööstuse tegevusmäärade indeks vähenenud ainult 9% võrra.

Tööstuse kogutoodangu nettoväärtuse 1921.—1932. aast. võib hinnata 520 miljonile kroonile. Palkadeks on 12 aasta jooksul maksetud välja üle 220 milj. kr., kuna riigimaksudeks on läinud üle 12 milj. kr.

Tunnustades meie tööstuse senist tööd ja selle tähtsust rahvamajandusele peab aga kahtluseks ütleva, et tööstusest pole meie saanud kogu

seda efekti ja kasu, mida võisime ja pidime saama.

Kuna tööstus igal maal opereerib suurte summadega, siis tema rahalised läbikäigud ja tulud on suured. Seetõttu esineb tööstus kõikjal selle kanaalina, mille kaudu paljud rahad jooksevad kokku ja asjatundlikult juhitakse uuesti rahvamajandusse investeerimiste ja finantseerimiste näol. Eriti meil, väikemaapidamise ja kapitalivaeses riigis, osutub tööstusel see ülesanne eriti tähtsaks. Kuid meil on tööstuses kogutud kapitalid osalt siirdunud mujale ja me võiksime endid väliskapitali suhtes tunda palju vabamana, kui emigreerunud kapital oleks vähem.

Edasi ütleb minister: viimaseil aastail on see tööstustes teenitud kapitalide küsimus meie sisepoliitikas etendanud suurt osa. Teiselt poolt aga öeldakse, et me oleme kapitali vastu liig jämedad, et me hirmutavat väliskapitali. Sellele vastame meie, et oleme valmis andma kõik vajalike vastutuleku ehtsate väliskapitalile, kuid meie ei või lubada Eestis eesti vahenditega teenitud kapitali välja joosta välismaale seks, et teda seal kui peent välismaalast suurte ohvrite ja nurmistega abil tagasi paluda. Riigikogu on võtnud vastu kapitalide väljaveo tõkestamise seaduse. Eile astus see seadus jõusse ja eile esitasin valitsusele ta elluviimiseks määruse.

Teine tööstusse puutuv küsimus, mida mõnikord kaubalepingute puhul on puudutatud, on see, et kas põllumajandussaaduste ekspordi huvides ei tuleks suuremal määral ohverdada tööstuse huve. Meie arvame, et seesugune ohver oleks liig kallis ja ka asjatu.

Ka ekspordi seisukohalt oleks suur eksitus kontsentreerida oma ekspordi ainult ühele alale — põllumajandussaadustele; vastuoksa — peamiseks püüdma veelgi mitmekesistada oma ekspordi. Kui võrd aga küsimus puutub tööstusse, mis töötab siseturu jaoks võrast toorainest, siis arvame, et ka nende ohverdamine põllumajandussaaduste ekspordile oleks kahjulik ja hädaohtlik.

Praegusel ajal, kus põllumajandussaaduste ekspordi võimalused võivad kergesti muutuda, kusjuures suurriigid meie turust tema väiksuse tõttu suurelt huvitatud pole, pole võimatu, et mõne aja pärast tuleb meie eksport ühest riigist üle kanda mõnesse teise riiki, missugusel juhtumil esimesele riigile toodud suured ohvrid tööstuse alal oleksid lihtsalt maha visatud. Siis oleksime katkise küna juures.

Loobudes hoopis mõnest tähtsast tööstusharust mõne välisriigi kasuks satuksime veelgi halvemasse olukorda. Ainuke maa, kelle suhtes meie riskeerisime ette panna midagi selle sarnast, on Soome. Nagu rkl. teavad, esitasime Soomele kaubalepingu-läbirääkimiste aluseks ettepaneku, et Eesti ja Soome vastastikku võimaldaksid tollivaba sissepääsu kõigile põllumajandussaadustele ja kaupadele, mis on valmistatud täieliselt kodumaa tooraineist. See ettepanek paneks kaalule meie metsa- ja paberitööstuse, osalt ka klaasitööstuse, kuid avaks meie põllumajandussaaduste ja põlevkivitooteile Soome turu.

Edasi peatub minister üksikute tööstusharude juures, kriipsutades eriti alla õlikivitööstuse tähtsust. Kui areng läheb senises tempos, siis muutub see tööstus põllumajanduse kõrval tähtsamaks majandusharuks.

Mis puutub tekstiiltööstusse, siis 1930. a. viidi ellu kõrged tekstiilsaaduste tollid. Nüüd, kus selgus, et ühes suuremas tekstiiltööstuses on tulnud ette suuri kasude varjamisi ning kapitalide väljaviimisi, on tekstiiltööstuse kaitse küsimus jällegi tõusnud päevakorraale.

Ministri arvates ei seisnud viga selles, et tekstiiltööstuse kaitseks seati sisse kõrged tollid, mis võimaldas selle tööstusharu edenemise, vaid selles, et tollide elluviimisel küllaldaselt ei uuritud tekstiiltööstuse tootmise ja müügi kalkulatsioone, mille tõttu saaduste hinnad, mis normeeriti valitsuse poolt, kujunesid tollimüüride varjus liig kõrgeks.

Praegu on käsil väga põhjalik uurimus teks-

tiiltööstuse seisukorra kohta. Selle uurimuse alusel tahetakse tuua vajalised parandused tekstiiltööstusse ja hoolitseda selle eest, et hinnad alaneksid. Võib juba ütelda ette, et tekstiilsaaduste hindade alandamine on teostatav, kui võetakse ette mõningad ümberkorraldused.

Hinnates kaubandust märkis minister muude hulgas, et väliskaubandus on Eestis arenenud isegi nii suuresti, et veel 1929. a. oli ta aktiivsem kaubandusmaa kui olid seda Poola, Leedu, Itaalia, Ungari ja Läti. Välissidemete loomise alal on meie välisaparaat ka oma jao aidanud kaasa. Meie välisaparaadil võib ses suhtes olla puudusi, kuid ka tema töö Eesti kaupmehe avitamisel väärrib tunnustamist.

Eriti raskeks muutusid väljaveo tingimused Inglise naela kullaaluselt lahkumise tagajärjel. Seepärast katsus valitsus hoida eksportmajanduse tasuvust endisel tasemel ekspordi premeerimise abil. Kuid preemiad ei suutnud katta kogu kahju, mis tootja kannatas Inglise naela langusest. Võib ütelda, et käärid põllumajandussaaduste ja tööstussaaduste hindade vahel venisid 1932. a. väga laiali. Võrreldes 1930. a. suutis põllumees 1932. a. osta ainult 64% ja 1933. a. — 72% sellest, mis 1930. a. Seega langus 20% võrra.

Tunduva muudatuse tõi olukorda Eesti rahavääringu langetamine. Kõiki asjaolusid arvestades näib, et vääringu ümberhindamine muutus meil paratamatuks. Ja kui 1933. a. mais langus valitsus ning ametisse tuli uus, oli selge, et kroonikursi hoidmine osutuks hädaohtlikuks ekspordile. Muidugi, kui siis oleks võidud näha ette hindade tõusu, mis leidis aset juulis-augustis, oleks võidud jääda endise kroonikursi juure.

Siis käsitleb minister küsimust, kes on saanud kasu krooni langemisest, ning arvab, et praegu oleks varajane vastata sellele küsimusele lõplikult. Umbkaudselt võivat siiski midagi ütelda. Eeskätt ei ole tarvis eitada, et vääringu ümberhindamine on aidanud kaasa majanduse elavnemisele läinud poolaastal.

Rahavääringu allaskmise tagajärjed nähtuvad esijoones ekspordi alal. 1933. a. nelja kuu jooksul, juulist oktoobrini, on väljavedu annud ekspordijaile umbes 30.000.000 krooni. Sama hulga kaupu välja vedades oleks endise kursi juures saadud 19,9 miljonit krooni, või umbes 20.000.000 krooni, muidugi maha arvates eksportpreemiad sellest summast. Seega on kroonides kursivahe tõttu saadud rohkem 8 miljonit krooni. Selle summa mõjutus rahvamajanduses oleneb muidugi sellest, missugusel määral ta voolas rahvamajandusse, kui ka raha ostujõust.

Kui võtta raha ostujõu languse suurmuügi-hindade indeksi järgi 13,2%, leiame, et ekspordist saadud 30 miljoni kr. efekt oli siseturul niisama suur kui oleks olnud 26,5 miljonil kroonil endise kursi järgi, oletades, et endise taseme juures raha ostujõud oleks püsivad ühtlasel tasemel. Tähendab, eeldades, et kogu ekspordist saadud raha voolas rahvamajandusse, võib ütelda, et ekspordi arvel võidi suurendada ostujõudu umbes 9,5 miljoni kuldkrooni ulatuses, jällegi muidugi maha võetud eksportpreemiad.

Tuues edasi andmeid põllumajanduse toodangu ekspordi kohta rõhutab minister, et kogu sellest summast, mis rahavääringu ümberhindamine on eksporditajale rohkem annud, on umbes 50% läinud põllupidajatele, kuna teine pool on läinud tööstusele. Põllupidajatele langenud 4 milj. kr. nii või teisiti jagati nende kümnete tuhandete talundite vahel, kes müüsid ekspordisaadusi, ja muidugi läksid need väikesed summad otsekohe uuesti ringkäiku. Peab ütleva, et arvatav lisatulu kroonikursi langusest põllupidajatele on seda suurem, mida kõrgemal seisavad tema eksporditoodete hinnad ja mida suurem on eksporditoodete hulk. Nende hindade alanemisega ja ekspordi vähenemisega kahaneb ka põllupidaja lisatulu, kuna aga lisakulud mitte niivõrd ei vähene. Nii võib öelda, et juhtumil, kui või hind ja ekspordi hulk langeb teatud madalale tasemele, ei saaks põllumees vääringu langetamisest enam mingit kasu, sest mõninga väikese kasu neelaksid ära kulud, mis kursi langemise tõttu on suuremad.

Paremas seisukorras on eksporditööstustevõtted. Igauks neist sai kursi languse kasudest osaks suurema summa. Näiteks üksnes metsatöösturite lisatulu 4 kuu jooksul võiks kalkuleerida 1,5 milj. kroonile. Need summad läksid tööstuse kokkukuivanud reservide või tegevuskapitalide täiendamiseks.

Kokku võttes võib ütelda, et juhul, kui krooni kursi langus ca 35% ulatuses oleks tulnud 1½—2 aastat varem, kui põllumajandussaaduste ekspord ja hinnad olid suuremad, oleks ka rahvamajanduse tulu suurem.

Krooni kursi langus tõi põllumajandusele esialgu teatud kasu, kuid kui suur ning püsiv on see kasu, on raske ennustada. Muudel ekspordialadel on kursi langus toonud suurema ja, loodame, ka püsivama elavuse.

Rahavääringu alanemine praeguses ulatuses võimaldas ligikaudu saavutada hindades ja tootmiskuludes 1931. a. vahekorrad. Rahavääringu edaspidine langus tooks kaasa uue hindade tõusu ning omakord tõstaks ka tootmise kulusid, sest praegu on juba tasandumas see ebanormaalne

intervall müügihindades ja tootmiskuludes, mille sünnitas kiire hindade langus 1932. ja 1933. a. esimesel poolel.

Lõpuks ei saa aga jätta märkimata, et vääringu allalaskmine on toonud kaasa pahe, mille tähtsust küllalt ei osata hinnata: see on raha mahutamise tunni. Viimastel aastatel ja veel praegu püüavad inimesed mahutada oma raha asjadesse ja liig sageli ebaotstarbekohastesse asjadesse, ehitades näiteks mitte kellelegi tarvisminevaid maju jne. Majandusliku surutuse pehendamiseks on küll vajaline, et inimesed ostaksid palju omamaa saadusi, mida nad võivad tarvitada ära, kuid kui ehitatakse tühjaksjäävaid üürikortereid, siis on see lihtsalt raha tuule pillumine.

Käsitelles või hinna kindlustamist kriipsutab minister alla, et see on vajaline, sest me peame võitlema iga ekspordi kilogrammi eest.

Sest kui hind langeb niivõrd madalale, et tootmine enam ei huvita põllumeest, siis loobub ta tootmisest ja ekspord kahaneb. Preemiad, mis maksetakse võile, ei tule linnainimeste taskust, arvab majandusminister.

Edasi märgib minister kanamunade ekspordi, kuid rõhutab seejuures, et on hädaohtlik, kui ekspord liialt suurel määral tugineb ühele kaubale — võile.

Mis puutub *importkaubandusse*, siis kannab see juba mõnd aega importkaubanduse monopoli ja litsentside kammitsaid, ja mida varem me neist vabaneme, seda parem. Kuid ajal, kus teised riigid oma turgusid meie eest aina piiravad, ei saa me loobuda kitsenduste relvast.

Laevanduse kohta tähendab minister, et me peame võtma seda ala täie tõsidusega, kuigi ei suuda subsideerimisel käia teiste riikide rada.

Pangandus terveneb.

Pankade kohta võis majandusminister ütelda, et usalduskriis, mis oma ajal puhkes ja tekitas närvilisust, vaibus peagi pärast rahavääringu ümberhindamist ning 1933. a. lõppkuudel on erapankades märgata hoitusummade kasvamist.

Mis puutub erapankade võrgu tervendamisse, siis on möödunud aastal kaks suuremat aktsiapanka tõmmanud kokku 6 osakonda ja mitmel pool on käimas ühispankade ühendamise läbirääkimised.

Tulles eelarve juure rõhutab minister, et esimeseks ülesandeks peaks meil olema töötaolu likvideerimine. On selge, et tööstusse ei saa mahutada rahva juurekasvu, ja seepärast tuleks otsida teisi abinõusid.

Töötaolu kõrvaldamiseks tuleks meil lüüa iga aasta keskmiselt 800—1000 uut majapidamist, et muretseda normaalseid äraelamisvõimalusi. Kuid asustamine ei ole ainuõ abinõu tööpuuduse vastu võitlemiseks, vaid tuleks ratsionaliseerida riiklikke tellimisi ja tööde algamist.

Lõppeks peab minister ütleva, et meie töölute seas on seesuguseid, keda

ei saa panna tööle muidu kui sundusega.

Kõik kavatsused kriisi nähtuste ja majandusliku surutise kõrvaldamiseks nõuavad suuri summasid valitsuselt, on olemas ka mitmesuguseid kavatsusi, kuid praegune valitsus, pidades silmas temale määratud iga, ei ole pidanud õigustatuks kavatsuste teostamist.

Äride poolt tehtavad annetused üldkasulikeks otstarbeiks tuleks lugeda ärikuudeks ja maksustamisel arvesse võtta.

Allveelaevastiku sihtkapitali juhatus on saatnud kõigile tööstuslikele ettevõttele Eestis ringkirjalise üleskutse, milles palutakse summaksid ohverdada allveelaevastiku ehitamiseks.

Kuna kirjad on nummerdatud ja komitees registreeritud, siis võime otsustada, et komitee hoolega peab silmas, kas ja kui palju iga ettevõtte ohverdab. Juhtumil, kui annetused ei laeku küllalt kiiresti, korratakse vististi üleskutset ja võib-olla, külastatakse ettevõtteid korjanduslehtedega komitee liikmete poolt. Selle vabatahtliku raha kogumise hea otstarve kohustab ettevõtteid oma annetusi tegema, ja vaid vähesed ütleksid ennast sellest lahti.

Kuid annetajate ringkondadest kuulduv korduvalt kaebusi ja järjest kõvenevat nurinat selle üle, et neid sääraseilt annetustelt sunnitakse riigimaksu maksma. Täie õigusega tähendatakse, et annetuste otstarve on käesoleval juhtumil ettevõtete poolt riigi otsekoheste ülesannete teostamiseks kaasaaitamine, s. o. seesama otstarve, milleks kodanikelt sunduslikke makse võetakse. Kui vabatahtlik annetus täidab sundusliku maksu otstarvet, siis ei ole õige, et seda veel kord maksustatakse.

Samasugune lugu on terve rea teiste annetustega, nagu kindral Laidoneri kapitali, Punase Risti, pimedate, kurtummade, lastekaitse ja kasvatusseltside heaks toimepandavate korjanduste puhul.

Kõik need asutused taotlevad üldkasulikke sihte, täidavad ülesandeid, mida ilma nendeta riik oma sissetulekuist peaks tegema. Kuna siin hulk tööd seltskonna poolt tehakse tasuta, siis osutub ülesannete täitmine ja heategevusastuste sihtide saavutamine riigile majanduslikult kasulikuks. Ärid, kellelt annetusi oodatakse ja nõutakse, peavad neid — olgu küll vabatahtlikult — ikkagi äri huvides tegema, et mitte sattuda kaubatarvitajaskonna vaenu alla. Siin osutub annetus ärikuudeks, mida möödapääsmatult teha tuleb. Ja seepärast on ka õigustatud äri-ringkondade nõudmine, et sääraseid annetused maksudevalitsuse poolt loetaks ärikuudeks.

Kuna meil igasuguseid korjandusi tuleb järjest juure, mis ettevõttele teeb väga sagedasti tüli ja tekitab tunduvalt kulusid, siis oleks hädatarviline ja õiglane, kui aruandvad ettevõtted võiksid kirjutada heategevaiks otstarbeiks annetatud summasid kuni 5% ulatuseni oma põhikapitalist aastas maksuvabalt ärikuudesse.

Ainuisklikele ettevõttele peaks lubatama maksuvabalt ärikuudesse kirjutada teatavaile, majandusministri poolt iga aasta alul avaldatud nimckirjades nimetatud, asutustele annetatud summasid.

Kaubandus-tööstuskoda esitas majandusministri selles asjas märgukirja palvega võtta küsimus kaalumisele ja maksuseaduses läbi viia vastav täiendus.

Kaubautodest kui kaubaladudest.

On ammu kadunud minevikku need ajad, kus tegutses ja kaubitses liikuv kaupmees, kes laadides vankri kaupa täis hakkas siis mööda maad ringi sõitma, et leida ostjaid oma kaubale. Kaupmees läks seega ostja juure, mitte aga

ümberpöörduvalt. Majandusliku arengu tagajärjel tuli aga siin pööre, liikuv kaupmees suri aja jooksul välja ja aset leidis kaubitsemise kohal, äriruumides. Meil kuni viimase ajani esinesid rändkaupmeestena harjuskid, kaltsukaupmehed

jne., kuid ka nende teenistus on viimaseil aastail tublisti langenud.

Viimasel ajal on aga märgata, et selle „liikva kaupmehe“ kuju on jällegi hakanud avaldama elutundemärke, kuid nüüd ei reisis enam hobusega, vaid moodsal liikuvail sõiduvahendil — autol. Vana õilis aeg tahab vist jällegi tagasi tulla. See uus „liikuv kaupmees“ veab enesega ühes terve kaubalao, mispärast võime rääkida kaubaautodest kui liikuvaist kaubaladudest, mis sisaldavad endas väga palju igasuguseid artikleid, millejuures müük ei sünni mitte ainult engros, vaid teostatakse ka detail-müüki, ja seda mitte kahjuks ainult suurärile, vaid eriti väikekaupmeestele. Lõuna-Eestis on sääraseid kaubaautosid — liikuvaid kaubaladusid — tekkinud õige rohkel arvul. Tavaliselt Tartus laaditakse auto kaupa täis ja siis alatakse ringreisi mööda maad, tehakse oma tuur paaris maakonnas läbi ja kui ringiga alkohta tagasi jõutakse, siis ollakse kaubast ka lahti saadud; nüüd võetakse uus laadung peale ja algab uus sõit vanas sõoris. Talvel, kui autoga sõitmine osutub võimatuks, käiakse hobusega ringi.

Need kaubaautod teevad suurt kahju nii I kui II järgu kohapealseile ärile kui ka väikekauplustele. I ja II järgu ärile läbimüük väheneb tublisti, sest maakaupmehed ei tule enam linna, suuremasse maakeskusesse kaupu ostma, vaid teevad kõik need ostud, mis võimalikud, kaubaautodelt, kes tihti müüvad isegi odavamalt kui kohapealsed suurärid, kes ägavad ras-

ke maksukoorma all. Et vähegi pidurdada kaubaautode tegevust ja juhtida neid õigeisse rööpasse, siis tuleks kaubaautod panna maksu alla ühesuguseil aluseil teiste äridega. Ei ole õige, kui üks äriees ägab raske maksukoorma all ja teine sealsamas teeb head äri ja ei maksa makse mitte sendi eestki. Iga äriees peab kandma maksukoormat vastavalt oma tulule. Kaubaautode läbimüük on tihti suurem kui mõnel kohapealsel II järgu äril. Kui kaubaautod saaksid viidud maksu alla, siis on lootust, et nad enam ei esineks nii suure ja eesõigustatud seisundis oleva konkurendina kohapealseile ärile, ning ühtlasi saaks ka maksukoorem jagatud kõigi ärialal tegutsevate isikute vahel ühtlasemalt.

Kaubaautod on praegu küll peamiselt rakendatud suurmüügi jaoks väikekaupmeestele, eriti ja peamiselt just maakaupmeestele, kuid seejuures ei ole ka need väikekaupmehed kindlustatud kaubaautode surmavast võistlusest. Asi seisab selles, et kaubaautod ei piirdu ainult suurmüügiga, vaid igal võimalikul juhtumil toimeta- vad ka detail-müüki, ja kui see peaks rohkem levima, siis satuvad kaubaautode ähvardava hädaohu alla ka maakaupmehed, kes seni on olnud kaubaautode tähtsaimaiks ostjaiks.

Kõigil ülaltoodud põhjusil tuleks: esiteks, kaubaautod maksustada ühesuguseil aluseil äridoga ja teiseks — keelda neil detail-müük, sest sel teel saaks osaliseltki kaitsta nii suurärile kui ka väikeärile huve.

H. M.

Maiusainete töösturite koosolek Kaubandus- tööstuskogas.

15. jaanuaril s. a. pidasid maiusainete töösturid Kaubandus-tööstuskogas koosoleku, kus tuli arutusele maiusainete maksu kaotamise küsimus. Maiusainete maksu vastu, mis tundub maiusainete tööstureile eriti ülekohtusena, kuna sellega koondatakse vaid üht osa meie tööstusest, on töösturid ja Kaubandus-tööstuskoda võidelnud selle maksu sisseseadmisest peale. Nüüd, millal see maks on juba mõnd aega kestnud, on võimalik saada ülevaatlisku pilti selle maksu halvavast mõjust maiusainete tööstusele. Koosolekul näidati andmete varal, kuidas maiusainete tööstuses on läbikäigud mitme võrra vähenenud ja kuidas kodumaa karjasaaduste, nagu piim, või, munad, koor jne., tarvitamine on sellest peale lüüdnud suuresti tagasi. Nii on maiusainete maksu sisseseadmisega kohvikuis ja pagaritööstustes meie karjasaaduste tarvitamine vähenenud 4—5-

kordselt, šokolaadi- ja kompvekitööstustes aga on see vähenemine olnud veelgi suurem. Kuigi mõni aeg tagasi maiusainete maksu vähendati, mis meie karjasaaduste tarvitamist maiusainete tööstuses pisut tõstis, siis on ometi nende ainete tarvitamine praegu, võrreldes ajaga enne maiusainete maksu sisseseadmist, üllatavalt väike. Maiusainete töösturid arvavad, et see võrdlemisi väike summa, mis riik praegu sellest maksust saab (umbes 100.000 kr.), ei suuda kaugeltki kaaluda üles neid kahjusid, mida see maks tekitab meie rahvamajandusele: riigil jääb saamata suur summa suhkru tolli näol, sest ka suhkru tarvitamine on ühenduses maiusainete maksu sisseseadmisega suuresti vähenenud. Edasi on praegu, millal kontingentide tõttu meie karjasaaduste väljavedu piiratud, väga ebasoovitavaks nähtuseks, et piima, või, munade jne. tarvita-

mine ka siseturul on äärmiselt väike. Maiusainete maksu olemasolu mõjub tarvitajaile psühholoogiliselt ja hoiab neid tagasi tarvitamast maiusaineid. Töösturid arvavad, et sellesse olukorda võiks parandust tuua vaid maiusainete

maksu täieline kaotamine. Neil põhjusil Kaubandus-tööstuskoda korraldas andmete kogumise maiusainete maksu halvava mõju kohta meie maiusainete tööstuses ja kavatseb esineda ettepanekuga selle maksu kaotamiseks.

Kaubandus-tööstuskoja Viljandi esinduse tegevusest 1933. a.

Juba 1933. a. esimesel poolel pandi Viljandi ärieringkondades liikuma mõte, et Kaubandus-tööstuskoda avaks Viljandis koja esinduse.

Teistes kodumaa elava äritegevusega linnades, kus esindused olid juba varem avatud, on nende tegevus osutunud väga tarviliseks tihedama kontakti pidamiseks koja ja kohapealsete ärieringkondade vahel.

Seepärast tuli Kaubandus-tööstuskoda vastu ka Viljandi ärieringkondade soovile ja 1. aug. 1933. a. avas koda Viljandis oma esinduse, mille juhatajaks valiti H. Jürgens ja juhataja asetäitjaks J. Polikarpus. Esinduse sekretäriks valiti vann. adv. abi Albert Vilms ja esindusele üüriti ruumid Koidu seltsilt.

Esinduse peamiseks ülesandeks oli kontakti loomine koja ning Viljandi ärieringkondade vahel, koondades esinduse ümber kõiki Viljandis asuvaid koja liikmeid, et kohapeal arutada kaupmeeste ja töösturite põlevamaid päevaküsimusi ning oma soove ja seisukohti esinduse kaudu teatada kojale. Kuni aasta lõpuni pidas esindus 5 koosolekut, millest peale koja liikmete, kes on automaatselt ka esinduse liikmed, võtsid osa veel esindajad igalt äritegevuse alalt. Esindus püüdis astuda tihedamasse kokkupuutesse kohaliku linnaomavalitsusega küsimustes, mis nii või teisi huvitasid kohalikke ärieringkondi. Samuti töötas esindus omalt poolt kaasa selleks, et Suure-Jaani kaupmeeskonnale maksuameti piirkond korraldataks ümber, kuna see endisel kujul tekitas maksnikele ühenduse puudusel Suure-Jaani ja maksuameti asukoha vahel suurt tüli. Esin-

duse poolt avaldatud soovi kohaselt Kaubandus-tööstuskoda suutis selle küsimuse lahendamise maksudevalitsuses soovitavas mõttes viia läbi.

Koda andis esindusele ka vastava volituse kohapealsete äride registreerimiseks. Esimese viie kuu jooksul on esinduses tehtud kokku 50 registreerimist, mis esitatud kojale äride registreerimiseks.

Esinduse juures on korraldatud ka tasuta juriidiline nõuanne kaupmeestele ja tööstureile. Seda on esinduse tegevuse jooksul tehtud 126 juhtumil. Samuti antakse esinduse ruumid kasutada kohapealseile kaupmeeste organisatsioonidele koosolekute pidamiseks. Nii on seal esinduse tegevuse kestusel peetud 21 koosolekut, millest on võtnud osa kokku umbes 400 inimest.

Ka koja valimised Viljandis peeti esinduse ruumides. Esinduse soovil Kaubandus-tööstuskoda moodustas Viljandimaal kolm valimise alljaoskonda — Põltsamaal, Suure-Jaanis ja Mustla alevis, mis kahtlemata aitas kaasa selleks, et valimised olid Viljandimaal võrdlemisi elavad.

Lõppeks mainime veel seda, et esindusel on olnud elav kirjavahetus Kaubandus-tööstuskojaga, omavalitsusasutustega ning kaupmeeste ja töösturite organisatsioonidega väga mitmesuguseis koha peal ärielus päevakorraks tekkinud küsimusis. Nii on senise tegevuse kestes esindusest käinud läbi 500 kirja. Ka oli esindusel kavatsus sisse seada äride ja tööstuste registrit kartoteegi näol, kuid aja puudusel jäi see kavatsus möödunud aastal teostamata.

A. V.

Kas on lubatav, et eraettevõttele maksude määramisest võtavad osa ühistegelased?

Ühes maksujaoskonnas on ette tulnud juhtum, et äri maksustamisel, kus toimetati maksustamist OMS § 551 alusel, eraKaubandusettevõttele läbikäigu kindlaksmääramisel kutsuti asjatundjaina juure (MKS § 52) ühistegeliste ettevõtete ärijuhte. Maksukomisjoni esimees rajas oma

seisukoha just ülalnimetatud asjatundjate arvamistele, põhjendades, et ühistegeliste ettevõtete ärijuhid on erakaupmeeste suhtes täiesti erapooletud.

Säärast korraldust ei saa aga meie eraettevõtjaskond pidada õiglaseks ega otstarbekoha-

seks. On ju üldiselt teada, et erakaubanduse ja ühistegeliste ettevõtete vahel valitseb mitte üksnes meil, vaid ka naabermaades pikemat aega väga pinev vahekord.

Meie ei taha oletada, et need ühistegeliste ettevõtete ärijuhid, kes kõnesoleval korral kutsuti asjatundjaina erakaubandusliku ettevõtte läbikäigu kindlakstegemise juure, oma ülesannet oleksid täitnud ebaõiglaselt või erapoolikult, kuid võttes arvesse üldisi meeleolusid pole raske ette kujutada meeletibedust, mis säärane olukord, kus ühistegelased aitavad erakaupmeestele määrata makse, eraettevõtjaskonnas tekitab.

Meie ühistegevus töötab ju pisut teissuguseis oludes kui erakaubandus ja seetõttu erakaupmees peab ühistegelist ettevõtet enesele

mitte üksnes võistlejaks, vaid otse vaenlaseks, ning vastupidi. Raske oleks säärases olukorras erakaupmeest, kes leiab, et temale on maksud määratud liig kõrged, viia veendumusele, et asjatundjad ühistegelisel alalt on talitanud õiglaselt. Sääraste arvamiste ning tekkida võiva meeletipaha vältimiseks ei ole sugugi otstarbekohane ja õige talitusviis, et erakaubandusse puutuvais küsimusis asjatundjaina juure kutsutaks ühistegelasi, s. o. esindajaid sootuks vastaspoolsest laagrist.

Loodame, et maksukomisjonide esimehed võtavad seda arvesse ja tulevikus erakaupmeeste meeletipaha ja asjata rahutuse ärahooldamiseks seda enam ei tee.

Majandusellu puutuvaid seadusi ja määrusi.

1) Kapitalide väljaveo tõkestamise, nende Eestisse toomise ja Eesti rahvamajandusele kindlustamise seadus.

Selle seaduse põhjal, mis riigikogu poolt 21. detsembril 1933 vastu võetud, on vabariigi valitsusel õigus anda määrusi kapitalide Eestist väl-

javiimise tõkestamiseks ja nende kindlustamiseks Eesti rahvamajandusele, samuti Eesti kodanike või Eestis asuvate juriidiliste isikute pärait välismaal olevate kapitalide toomiseks Eestisse või kindlustamiseks Eesti rahvamajandusele.

Seadus on avaldatud R. T. nr. 1 1934. a.

Teatan lugupeetud kaupmeestele ja tööstureile, et 1. jaanuarist 1934. a.
on avatud

Kaubandus-tööstuskoja einelaud

Pühavaimu tän. nr. 5.

Mõõdukate hindadega igal ajal saadaval: hoolsa kontrolli all valmistatud alati värsked külmad toidud ja soojad road à la carte.

Keldris parimad kodu- ja välismaa vahuveinid, konjakid, liköörid, napsid, veinid jne. jne.

Asjatundlik bankettide ja dineede korraldamine.

Eeskujulik köök ja korralik teenimine.

Austusega

EINELAUAPIDAJA.

2) Toidu- ja maitseainete, jookide ning joogivee määruse muutmise määrus.

Toidu- ja maitseainete, jookide ning joogivee määruse (R. T. 107 — 1933) § 15 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis.

§ 15. Inimestele tarvitamiseks liikvele lastav harilik piim peab olema vaba nakkushaiguste idudest ja tervisele kahjulikest aineist, puhas ja värske ning sisaldama piimarasva vähemalt 3%.

Piima, mis sisaldab piimarasva alla 3% või millest on kõrvaldatud mõni tema koosseisu loomulik osaine või millesse on segatud kooritud piima, võib müüa piimana ainult erinimetusega, millest selgub tema koosseis.

Lüpsikarjades, mille piima lastakse liikvele inimestele tarvitamiseks hariliku piimana, ei tohi leiduda: tiisikuse ja nakkava nurisünnituse (Abortus Bangi) haigeid kui ka kroonilise udara-

haigusega loomi. Lüpsikarjades aga, mille piim lastakse liikvele tarvitamiseks inimestele kontroll- või lastepiimana, ei tohi leiduda tiisikuse ja nakkava nurisünnituse (Abortus Bangi) haigeid ega nimetatud haigustele bioloogiliselt ja seroloogiliselt reageerivaid loomi, samuti ka kroonilise udarahaigusega loomi.

Määrus on avaldatud R. T. nr. 3 — 1934.

3) Majandusministri määrus tuluteatelehtede esitamise tähtaja kohta.

Selle määrusega neile kaubandus- ja tööstusettevõtjale, kellel on olemas täieline raamatupidamine ja kes soovivad maksustatud saada tähendatud raamatupidamise andmeid, esitades raamatud maksuasutustele, määratakse tulumaksu seaduse § 41 ettenähtud tuluteatelehtede (deklaratsioonide) esitamise tähtajaks 1. veebruari asemel 1. aprill.

Alus: Tulumaksu seaduse § 93.

K.-t. Teataja kirj vahetus.

Missuguse äritunnistusega võib kaupu välismaalt importeerida?

Küsimus: Palun teatada, kas on loota, et lähemal ajal riigi ärimaksu seadus muudetakse selles suunas, et ka II järgu kaubandusliku äritunnistusega võiks välismaalt kaupu importeerida?
K. N. E.

Vastus: Kaubandus-tööstuskoja arvates ei ole lähemal ajal väljavaateid selleks, et riigi ärimaksu seadus tuleks muutmisele selles mõttes,

et ka II järgu äritunnistusega kaupmehed võiksid kaupu välismaalt importida. 6. novembril 1931. a. muutis riigikogu ärimaksu seaduse, mille järgi importi võivad toimetada vaid I järgu kauplused. Seda muudatust võib kaotada ainult riigikogu; vastavat eelnõu selle teostamiseks pole riigikogule üldse veel esitatudki. Kuigi riigikogu peaks säärase seaduse muutmise eelnõu võtma vastu, siis arvatavasti hakkaks see muudatus maksma alles järgneva aasta algusest, kuna käesolevaks aastaks kaupmeestel äritunnistused on juba lunastatud.
R. B.

Äride registrer jaanuarikuu esimesel poolel.

Registreeritud firmad:

1. August Agurajuja, Tallinn, Suur-Tartu mnt. 57, kohvi- ja siguritööstus.
2. Johannes Alango, Tallinn, Koidu 104, toiduainete- ja piimakauplus.
3. Erich Altsaar, Tallinn, Nunne 12, pesu- ja pudukauplus.
4. Aleksander Annus, Jõgeva al., lina- ja viljakauplus.
5. Richard Annus, Pärnu, Ilvese 7, toiduainetekauplus.
6. Pudu- ja lastetarvetekauplus „Astra“ Marta Anton, Tallinn, Pikk 6,
7. Mag. Paul Arras, Kehra, Anija v., apteek.
8. K.-M. Besprosvanny ja Ko., Tallinn, Estonia teatrimaja 9 ja 10, riidekauplus, täisühing (BES §§ 4266—4273 vastavalt), täisosanikud Heim Besprosvanny, Morduch Besprosvanny ja Ore Pakkin. Osakapital kr. 3.000.—.
9. Jaan Blumverk, Nõmme, Apteegi 2, lihakauplus.
10. Karl Busch, Tallinn, Vene 1—15-a, agentuur- ja komisjoniäri (peamiselt arstitarbed).

11. Alice David, Parnu, Roosi 13, toiduainetekauplus.
12. Agathe-Melanie Dreyblatt, Härjanurme v., vesiveski.
13. August Elp, Viljandi, Uku 7, toiduainetekauplus.
14. Samson Gordon, Tallinn, Hollandi põik 3—8, isiklik agent (toorained tekstiiltööstuse tarbeks ja kemikaalid).
15. Georg Grand, Viljandi, Tartu 32, toiduainetekauplus.
16. Rebekka Grossmann, Tallinn, Turukaubamaja 38, lihakauplus.
17. Velda Haho, Tallinn, Kaupmehe 11-a, toiduainetekauplus.
18. Miralda Hanni, Tartu, Pärna 8, toiduainetekauplus.
19. Aleksander Jakenfeldt, Pärnu, Tallinna-Posti 74, toiduainetekauplus.
20. Arthur Jaanson, Viluvere v., segakauplus.
21. Mihkel Johanson, Tallinn, Weizenbergi 20, toiduainete- ja õllekauplus.
22. Hugo Jõgi, Tartu, Tähe 65, koloniaal- ja piimakauplus.
23. Tööstuse aktsiaselts „Kindavabrik Simplex“, Tallinn, Prii 3, nahaimitatsioonist ja teiste trikookinnaste valmistamine; juhatusel liikmed Ephraim Lerenmann, Richard Hübschmann (ühtlasi asjaajaja-direktor), Roman Vollmann, Joseph Braschinsky. Põhikapital Kr. 50.000.—.
24. Ingrid Klaus, Võru, Kreuzwaldi 19-a, puusärgi- ja ristikauplus.
25. Elfriede Koftitsky, Lihula v., segakauplus.
26. Julius Koit, Tallinn, Jaani 8, raudvoodija mööbläri.
27. Leonti Korabovsky, Petseri, Võru 5, põllusaadustekauplus.
28. Samuel Koso, Peipsiäärne v., toiduainetekauplus.
29. Aleksei Kostin, Petseri, Riia 8, lina ja muu kauba ostmine.
30. Melania Kristoforov, Tallinn, Suur-Pärnu mnt. 26, toiduainetekauplus.
31. Marie Kruuson, Pärnu, Jänesselja 19, talurahvatarvetekauplus.
32. Jaan Kuusik, Sootaga v., segakauplus ühes õllemüügiga.
33. Orest Kärm, Tallinn, Rohu 24, koloniaalkauplus.
34. Marie Leisson, Tallinn, Kivimurru 16, lihakauplus.
35. Artur Lieberg, Nõmme, Männiku 24, toiduainetekauplus.
36. Marie Massa, Kilingi v., toiduainetekauplus.
37. Marie Meksraitis, Tallinn, Laadaplats nr. 35, valmisriietekauplus.
38. Marie Mikko, Tallinn, Heeringa 6-a, liha-kauplus.
39. Eduard Neumann, Tartu, Promenadi 16, rohu- ja värvikauplus.
40. Klaudia Neumann, Tallinn, Suur-Pärnu mnt. 51, toiduainetekauplus.
41. Leonid Neumann, Tallinn, Suur-Pärnu mnt. 51, õmblusmasinate-, jalgratta- ja elektritarveteäri.
42. Jaan Nurk, Rakvere, Vaksali 27, kübaratööstus.
43. Jüri Patha, Puiatu v., segakauplus.
44. Voldemar Pau, Viljandi, Pikk 12, toiduainetekauplus.
45. Helmi Peets, Saadjärve v., toiduainetekauplus.
46. Theodor Pert, Tallinn, Vana-Posti 2, mütsikauplus.
47. Aksella Petersell, Tallinn, Jõe 15, toiduainetekauplus.
48. Alviine Pärt, Pärnu, Jänesselja 22, toiduainetekauplus.
49. Leida Raja, Tallinn, Jakobsoni 26, liha-kauplus.
50. Evald-Johannes Ratas, Viljandi, Tartu 4, pudukauplus.
51. Marie Raudsepp, Tallinn, Vase 9, toiduainetekauplus.
52. K/m Konstantin Reintam, Tallinn, Suur-Karja 20, riidekauplus.
53. Amalie Remmert, Tallinn, Laadaplats 6, jalgratta osade kauplus.
54. Aleksander Ressar, Rakvere, Turuplats 2, vahetalituskontor.
55. Elmar Rinaldi, Tartu, Uueturu 29, toiduainetekauplus.
56. Rudolf Rosing, Tallinn, Väike-Tartu mnt. nr. 1, lihakauplus.
57. Jaan Rätsep, Krabi v., jahuveski.
58. Minna Sabelle, Võru, Tartu 5, naisterahva rõivastuse töökoda.
59. Rachmiel Schadsunsky, Tallinn, Estonia pst. 13, pargitud nahkade müük.
60. Aleksander Sessman, Tallinn, Suur-Pärnu mnt. 16, majandustarvetekauplus.
61. Tapeedi- ja värvikauplus „Kosmos“ Konrad Sitz, Tallinn, Paldiski mnt. 42.
62. Johan Strikvald, Pärnu, Riia 55, restorään.

63. Nikolai Suknin, Tallinn, Uus-Maailma 7, toiduainete- ja piimakauplus.
64. Armilde Tamberg, Kodijärve v., vürtskauplus.
65. Marie Teetlaus, Tallinn, Gonsiori 19, toiduainetekauplus.
66. Ella Tomson'i pesuõblemistööstus, Tallinn, Siimoni 23—1.
67. Johannes Uustalu, Rägavere v., segakauplus.
68. Trükikoda „EDU“ Ph. Vahtrik ja A. Pratkan, Tallinn, Suur-Kompassi 40, täisühing, täisosanikud Philipp Vahtrik ja Ado Pratkan. Osakapital Kr. 1.800.—
69. Voldemar Valmsen, Tallinn, Rohu 25, lihakauplus.
70. Miina Vilgelmov, Tallinn, Tarabella 8, toiduainete- ja piimakauplus.
71. August Vinnal, Viljandi, Jakobsoni 28, toiduainetekauplus.
72. Halime Zarip, Tallinn, Väike-Karja 1, pitsikauplus.
11. Evald Eller'i vesivarustusetarveteäri asub Pärnus, Vilmsi 6 (varem Vilmsi 7).
12. Ida Engmann jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Narva mnt. 26, kübaraäri.
13. Pilatus Goldberg, Pärnu, Vee 3, majatarvete- ja piimakauplus, avatud veel teine majatarvete- ja piimakauplus Pärnus, Turuplatsil, Turupood 76.
14. Eugen Henningson'i agentuur-komisjonäri asub Tallinnas, Rüütli 13—8 (varem Lennuki 12—1).
15. Karl Horn'i valmisriietekauplus asub Tallinnas, Harju 32 (varem Väike-Karja 1).
16. Amalie Ilves'e pudu- ja paberikauplus asub Tallinnas, Väike-Pärnu mnt. 20 (varem Endla 44).
17. Marie Israel jätkab äritegevust, avades Pärnus, Riia 77, toiduainetekaupluse.
18. Liisa Jaaksoni toiduainetekauplus asub Pärnus, Jänesselja 17 (varem Jänesselja 22).
19. August Jürgens lõpetanud Tallinnas, Jaani 8, asunud voodikaupluse. Peab edasi Tallinnas, Suur-Tartu mnt. 49 asuvat voodivabrikut.

Registreeritud muudatused:

1. Johannes Akker'i lihakauplus asub Tallinnas, Kauba 32 (varem Kauba 3).
2. P. Ala ja Ko., Suuremõisa v., jahu- ja saeveski, täisühing, täisosanikena on tulnud juure Alfred Lunter ja Juhan Voolmann.
3. Helmi Alkoff'i toiduainetekauplus asub Tallinnas, Astri 3 (varem Lutri 14).
4. Ernst Aring'i rauakauplus asub Tallinnas, Estonia puisteel 19 (varem Vana-Viru 8/10).
5. Peet Aua jätkab äritegevust, avades Olustvere vallas talurahvatarvete- ja piimakaupluse ning jahu- ja saeveski.
6. Rudolf Avi koloniaalkauplus ühes õlle- ja veinidemüügiga asub Tartus, Jaama 101 (varem Jaama 99).
7. Lõimkude- ja kindatööstus Otto Bester & Co., Pärnu, Jannseni 33, firma nimetus muudetud järgimisele: „Trikoo-, riide- ja kindatööstus Otto Bester & Co.“
8. Arnold Birkenbaum'i toiduainete- ja piimakauplus asub Tartus, Kastani 74 (varem Örne 21).
9. Aleksander Blumberg on avanud Kaisma vallas Kõnnu metskonnas metsatööstuse (peab edasi Kaisma vallas asuvat jahu- ja saeveskit).
10. Liisa Eerik'u, kes peab Pärnus, Tallinna-Posti 9, toiduainetekauplust ja pagaritööstust, perekonnanimeks on abielludes „Veltmann“ ja ühes sellega firma nimetuseks „Liisa Veltmann“.
20. M. Kadarik ja Ko., Leisi v. ja Loona v., saeveskid, avatud veel jahuveski (vesiveski).
21. Johannes Kangro jätkab äritegevust, avades Tartus, Uus 51, toiduainete- ja piimakaupluse.
22. Kaubanduslikul alal maksujõuetuks tunnistatud Otto Kasper'i ja Marie Kasper'i konkursivalitsuse eesistujaks on vann. adv. abi Artur Ojasson, liikmeiks vann. adv. H. Ainson ja Chr. Luha. Konkursivalitsus asub Tartus, Riia 55, vann. adv. abi A. Ojasson'i kontorisis.
23. Aleksander Kiisk'i toiduainetekauplus asub Pärnus, Kirsi 6-a (varem Kirsi 4).
24. Helene Kilk jätkab äritegevust, avades Tartus, Tiigi 82, toiduainete-, majapidamistarvete- ja piimakaupluse.
25. Lidia Klein jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Liivalaia 8, toiduainetekaupluse.
26. Johannes Kool jätkab äritegevust, avades Saare vallas tuuleveski.
27. Kordes & Wupperfeld, Tallinn, Väike-Tartu mnt. 9, täisühing on muudetud usaldusühinguks ühe usaldusosaniku juurevõtmisega, lahkunud on täisosanik Wilhelm Wupperfeld.
28. Bruno Krasting on likvideerinud Tartus, Promenadi 16, asunud rohukaupluse, peab edasi samal kohal apteeki firma all „Apteek B. Krasting“.

29. Kaubandus - tööstus - aktsiaselts „Kreenbalt“, Tallinn, põhikapital on suurendatud Kr. 300.000-ni.
30. Jüri Kruuser jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Kanarbiku 7, toiduainetekaupluse.
31. Kuben & Ko., Tallinn, Suur-Karja 20, ettevõtte ärialaks on „Agentuuri- ja vahetaliituseäri“.
32. Kull & Deutsch, omanik Ernst Deutsch, Tallinn, Estonia pst. 15, agentuuräri, prokuura on antud Paul Sacharov'ile.
33. Karl Kuulbusch on lõpetanud Pärnus, Riia 44 asunud toiduainetekaupluse ning on avanud Pärnus, Riia 46, vanakraamikaupluse.
34. Mart Küla lõpetas Nõmmel, Apteegi 2 asunud lihakaupluse, peab edasi Nõmmel, Apteegi 1, põletispuude hoovi.
35. Kirjastusühisus „Külvaja“, Keila al., on asunud likvideerimisele. Likvideerimiskomisjoni ülesandeid teostab ühisuse juhatus, koosseisus: Johan Tähe, August Kimberg, Gustav Prooso.
36. August Liidlein jätkab äritegevust, avades Pärnus, Kalamehe 5, toiduainetekaupluse.
37. Heinrich Lilienthal jätkab äritegevust, avades Kilingi metskonnas metsatööstuse (metsaraiumine).
38. Johannes Lorup on klaasitööstuse Vöisiku vallast üle toonud Tallinna, Bekkeri tehas nr. 84 (kontor asub Tallinnas, Viru 11). Firma nimetuseks on „Joh. Lorup'i klaasivabrik“, prokuura on antud Hans Lasn'ile.
39. Ella Maaten'i, kes peab toiduainetekauplust Viljandis, Lembitu pst. 5, perekonnanimeks on abielludes „Adamson“, ühes sellega on ka firma nimetuseks „Ella Adamson“.
40. Alfred Martinson jätkab äritegevust, avades Pärnus, Riia 275, toiduainetekaupluse.
41. Edgar Meier peab Rõngu vallas tuuleveskit (varem pidas Luke vallas vesiveskit).
42. Jakob Migdal jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Harju 39, valmisriieteäri firma all „Valmisriieteäri TUGEVI J. Migdal“.
43. Valter Minn jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Kodu 7, lihakaupluse.
44. Katta Nöör jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Viru 6, söögimaja firma all „Söögikeller SILVI K. Nöör“.
45. Kristjan Omri segakauplus asub Petseris, Tartu 70 (varem Orava vallas).
46. Rud. Passup & Co., Tallinn, Pikk 36, laskeriistadekauplus, tegevuse lõpetanud; ettevõtte tegevust jätkab ainuisikliku äripidajana Rudolf Passup firma all „Rud. Passup“. Ettevõtte ärialaks on laskeriistadeäri ja -töökoda.

(Järgneb.)

Abieluvaranduse lahutamise lepinguid.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat. lisade nr. nr.	Elukoht
Sallmann, Rudolf ja Neuvaldt, Auguste	19. XII 33	R. T. lisa nr 1 5. I 34	Nõmmel, Rahu 19. Tallinnas, Kodu 74.
Pluutus, August ja tema abik. Minna	29. XI 33	"	Virumaal, Pada v.
Silberberg, Johannes ja abik. Anette	18. XI 33	"	Aaspere v. ja asundus.
Dehn, Heinrich ja abik. Beate	18. XI 33	"	Virumaal, Vao v.
Messner, Aleksander ja abik. Selma	18. XII 33	R. T. lisa nr. 2 9. I 34	Tall., Rulkoviuse 30—5.
Riimann, Oskar ja abik. Lovise	13. XII 33	"	Läänemaal, Piirsalu v.
Jalakas, Aleksander ja abik. Anna	19. XII 33	"	Tallinnas, Luise 29—12.
Karšov, Vassili ja abik. Linda	2. XI 32	"	Tartumaal, Krütidneri v.
Kalmet, Aleksander ja abik. Sinaida	16. XI 33	"	Tartus, Vladimiri 11.
Sörd, Arnold-Osvald ja Lõhmus, Alma	16. XI 33	"	Tartus, Maarjamõisa 14.
Kannelaud, Julius Jüri p. ja abik. Emilie	11. XI 33	"	Tartus, Tolstoi uul. 1.
Tina, Ludvig Mihkli p. ja abik. Marie Mardi t.	14. XI 33	"	Otepää alev, Pühajärve tee.
Tonkmann, Kustas ja Tiimann, Salme	29. XI 33	R. T. lisa nr. 4 16. I 34	Tall., Mütürivahe 16—35. Tall., S. Karja 18.
Raba, Hugo Jüri. p. ja abik. Emilie-Helene	30. XI 33	R. T. lisa nr. 5 19. I 34	Valgjärve v.
Ruus, Johan ja abik. Olga Vidriku t.	1. XII 33	"	Võrumaal, Vana-Antsla v.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Tartu Töösturite Keskühingu esimees Villem Kustlov 50-aastane.

V. Kustlov.

29. jaanuaril 1934. a. pühitses Tartu Töösturite Keskühingu kauaaegne esimees Villem Kustlov oma 50-dat sünnipäeva.

Villem Kustlovi nimiga on seotud Tartu kesk-, väike- ja käsitöösturite organiseerimine ja kutsealaline tegevus pikade aastate jooksul. Oma kutsetöös, pagari-tööstuse alal, on praegune juubilar, alates 1908. aastast, sammunud esi-

rinnas ja oma ametvendi õhutanud koonduma pagariameti ümber, asudes juhtival kohal ameti juhataja liikmena ja hiljem oldermannina (vanameistrina). 1917. a. asub V. Kustlov organiseerima Tartu töösturite üldperet, kutsudes ellu Tartu Töösturite Keskühingu ja seistes selle eesotsas. V. Kustlovi teeneks on, et Tartu Töösturite Keskühing on arenenud võimsaks Eesti töösturite ühinguks, kust on läinud välja paljud algatused Eesti tööstuse arendamiseks ja kutseoskuse ning kutse-eetika tõstmiseks. Kaua aastaid enne tööskuse arendamise korraldust riiklikul alusel meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seaduse kaudu on V. Kustlov õhutanud vabatahtlikku tööskuse arendamist ja tõstmist meistrite koondises töösturite keskühingu juures, olles kutseoskuse komitee esimeheks, eksamineerides selle ja käsitöömeistreid ja varustades neid kutsetunnistustega.

V. Kustlov on olnud agaramaid töösturite avalik-õigusliku esinduse Kaubandus-tööstuskoja ellukutsumise õhutajaid, Kaubandus-tööstuskoja ja väike- ning kesktööstuse sektsiooni liige koja alult kuni käesoleva ajani, praegu seistes ühtlasi koja Tartu osakonna juhatuses abiesimehena. Peale selle on tal jätkunud jõudu ja taht tõmmata kaasa paljudes seltskondlikes organisatsioonides, usuelu korraldamisel, koolide lastevanemate komiteedes, kaitseliidus, kodumaa saaduste propagandas jne. — Soovime lugupeetud juubilarile palju jõudu, tervist ja õnne edaspidiseks tegevuseks!

Kaubanduslike ettevõtete keskmised kasuprotsendinormid revideerimisel.

Juba mõnd aega kestavad Kaubandus-tööstuskojas üksikute kaubanduslike erialade esindajate nõupidamised keskmiste kasuprotsendinormide revideerimiseks. Praegu maksvad normid olid nähtud ette kahe aasta peale ja iga kahe aasta järele võetakse need uuesti läbivaatamisele. Uue korra järgi võtab nende läbivaatamisest maksuametis osa Kaubandus-tööstuskoja esindaja. Enne aga vaatab Kaubandus-tööstuskoja keskmised kasuprotsendi normid vastavate äri liikide esindajatega läbi, et neis teha vajalisi täiendusi ning parandusi. Kui leitakse vajaliseks norme mõne äri liigi kohta vähendada, siis koostatakse selleks asjalikud kalkulatsioonid, mille abil selle äri liigi normide muutmise vajadust maksuametile tahetakse selgitada.

Masinapuhastamise taku ja narmaste tööstuse raske seisukord.

Eestis on olemas tööstusi, mis puuvillalõnga otsadest ja tekstiiltööstuse jääneist valmistavad masinate puhastamise narmaid ja igasugust vatti, missugust kaupa valmistatakse aastas 40—50 tonni ja müüakse siseturul ning eksporditakse ka naaberriikidesse. Ligi 50% toorainest saadakse kodumaalt, kuna niisama palju tuleb tuua välisriikidest. Välismaalt toodava tooraine pealt, mis endast moodustab igasugu kangrutöö jääneid, võetakse aga tolli 30 senti kilogrammilt, mida siis igakordsete majandusministri erilubadega seni on tollist vabastatud. Viimasel ajal aga pole majandusminister kogu välismaalt sissetoodud tooraine kvantumit täies ulatuses enam tollist vabastanud ja ühe osa tooraine pealt tuleb tööstusel tasuda täis toll — 30 senti kilogrammilt, mille tagajärjel puuvillaste lõngaotste eest tuleb maksa keskmiselt 14 senti tolli ühelt kilogrammilt.

Kui võtta arvesse, et puuvilla toll on 10 senti kilogrammilt, siis ei peaks olema küll mingisugust alust võtta puuvillatööstuse jääneist, mis hinnalt palju odavamad kui puuvill, kõrgemat tolli, seda vähem, et neist jääneist saaduste valmistamisel tuleb arvestada tooraine kaotust kuni 30%. Majanduslikult tuleb aga selle tooraine sissevedu lugeda õigeks ning otstarbekohaseks, sest et meie tööstus vajab seda ümbertöötamiseks.

Kaubandus-tööstuskoda on selles küsimuses korduvalt esitanud majandusministeeriumile oma

seisukoha, et lõngajätiseile ei määrataks kõrge-
mat tolli kui 3—5 senti kg., vastavalt sisse-
veetava tooraine väärtusele. Ülalnimetatud
tööstuse huvides oleks see hädavajaline. Igata-
hes ei peaks see toll tõusma üle 10% tooraine
väärtusest.

Meie sisse- ja väljavoo statistika sellel alal
näitab, et 1931. a. on sisse veetud puuvilla jäti-
seid 67.500 kg, keskmise hinnaga 65 senti kg.
Samal ajal on veetud välja 95.000 kg, keskmise
hinnaga 13—15 senti kg. Nendest andmeist sel-
gub, et meil on paremaid puuvilla jätiseist suur
puudus, kuna me vajame rohkesti vatti soojade
riiete jaoks külma kliima tõttu. Välja oleme ve-
danud kõige viletsamaid jääneid, peamiselt Sak-
samaale, kes oma heade masinatega nendest suu-
dab veel midagi valmistada.

Johan Ilisson 50-aastane.

22. jaanuaril 1934. a. pühitses Tartus tun-
tud tööstur Johan Ilisson oma 50-dat sünni-
päeva.

J. Ilisson on Tartu töösturite peres tuntud
Tartu Töösturite Keskühingu aktiivsema tege-
lasena, seistes tähendatud ühingu juhtivail koh-
tadel nõukogu ja juhatuse liikmena, ühtlasi aga
energiliselt korraldades oma ametharu — tis-
lermeisterite koondumist ja organiseerimist, või-
deldes kutseoskuse arendamise ja kutse-etiika
töstmise eest. Ühtlasi on J. Ilisson Kaubandus-
tööstuskoja kesk- ja väiketööstuse sektsiooni
liige ja koja Tartu osakonna liige. Pealeselle
on juubilar töösturite esindajana 5. jsk. tööins-
pektori ringkonna kinnitusameti liige, seistes
töösturite huvide valvel asjades, mis puutuvad

tööandjate ja haigekassade vahekordadesse töö-
liste kindlustamise alal haiguste vastu. — Kõiki
neid rohkeid ülesandeid on juubilar täitnud kai-
neltmõtleva ja asjaliku töömehena, mispärast
soovime talle palju jõudu ja head tahet ka edas-
pidiseks tööks ja tegevuseks.

Otsitakse ühendust Eestiga.

Tšehhoslovakkia siinse saatkonna teatel soo-
vib tšehhi firma Emanuel Hess, kelle
aadress on Praha 11, Lützowa 13 (telegr. ad-
dress — Emhess Praha) ja kes tegutses juba
1876. a. saadik, astuda ühendusse Eesti ettevõtte-
tega igasuguste toorainete ning tehniliste uudiste
jne. alal. On valmis võtma enda peale esindusi
Tšehhoslovakkias ja Balkanil, kus firmal on ole-
mas haruärid ja esindused. Ka võiks nimetatud
firma olla vahetalitajaks kaupade ostmisel Eesti
jaoks Tšehhoslovakkias. Firma omab parimad
soovitused Praha pankadelt.

Üleriiklik kaubamess Balti riikides

peetakse tänava ainult Tallinnas, kuna Soomes,
Lätis ja Leedus neid tänava ei korraldata. Tu-
leval aastal on kavatsus korraldada see Riias.

Tänavune näitusmess peetakse 9. Eesti näi-
tusmessi nime all 1.—10. sept., millest ka teised
riigid oma saaduste kollektiivnäitustega võivad
võtta osa.

Nagu näha, on suuremad näitused Balti ri-
kides saavutanud omavahel kindlamad vahekor-
rad oma ettevõtte korraldamiseks, mida tuleb
igapidi tervitada.

Toiduainete turg.

London.

Nisu, kaal — 496 Ingl. naela = 226 kg.	
Northern Manitoba sh	25/6
Rosario Santa Fe "	18/10 ^{1/2}
Jahu, kaal — 280 Ingl. naela = 127 kg.	
Good Canadian sh	11/—
Odrad, kaal — 112 Ingl. naela = 50 kg.	6/3
Kaerad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg sh	5/6
Linad, cif. per tn.	
Livonian £	53/—
Tows, Soviet "	40/—
Bacon, kaal 112 Ingl. naela	
Iiri sh	96/—104/
Daani "	96/—
Hollandi "	92/—92/
Eesti "	90/—
Rootsi "	94/—
Munad — 120 kg.	
Inglise "	13/—14/
Või.	
Daani "	86/—87
Siberi "	58/—60

Hamburg.

Nisu.	
Sisemaa, 50 kg eest Rmk.	9.40—9.45
Manitoba, cif 100 kg. eest term. fl.	—
Western II, cif 100 kg. eest "	—
Hard Winter, cif 100 kg. eest "	—
Ameerika jahu \$	—
Rukis.	
Sisemaa, 50 kg eest loco Rmk.	8.10—8.15
Kaerad.	
Sisemaa, 50 kg eest loco "	7.30—7.50
Suhkur, cwt. (50 kg)	
Toores sh	—
Hollandi "	6/7 ^{1/2}
Belgia "	6/4 ^{1/2}
Tšehhi "	7/3
Poola "	6/3
Riis, Burmah II, 50 kg eest Rmk.	10.15
Rasv, tierces = 191 l.	
American Purelard \$	—

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	16. I	17. I	18. I	19. I	20. I	22. I	23. I	24. I	25. I	26. I	27. I
Frank . . .	80.59	80.15	79.65	80.15	79.78	79.71	79.71	79.84	79.84	79.84	59.93
Dollar . . .	5.11	5.07875	5.0125	5.02	5.0162	5.—	5.0087	5.0200	4.9737	4.9562	4.98.25
Rootsi kroon	19.39	19.39	19.39	19.39	19.39	19.39	19.39	19.39	19.39	19.39	19.39
Daani kroon	22.39	22.39	22.39	22.39	22.39	22.39	22.39	22.39	22.39	22.39	22.39
Norra kroon	19.905	19.905	19.905	19.90	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905
Saksa mark .	13.33	13.26	13.18	13.29	13.22	13.20	13.21	13.32	13.28	13.255	13.245
Soome mark	226.50	226.50	226.50	226.50	226.50	226.50	226.50	226.50	226.50	226.50	226.50
Floriin . . .	7.8675	7.8225	7.7725	7.8475	7.7875	7.78	7.7775	7.7975	7.81	7.8150	7.8225
Liira	60.31	60.—	59.56	60.03	59.68	59.62	59.62	59.75	59.71	59.65	59.78
Helveetsia fr.	16.36	16.27	16.14	16.29	16.155	16.145	16.16	16.18	16.19	16.195	16.20
Tšehhosl. kr.	106.—	105.50	104.875	105.25	105.81	105.12	105.50	105.25	106.06	105.87	105.93
Belgia frank	22.73	22.68	22.43	22.59	22.48	22.435	22.46	22.51	22.50	22.52	22.57
Šilling	29.75	29.75	29.25	29.25	29.50	29.37	29.50	29.25	29.25	29.25	29.25
Slott	27.93	27.93	27.75	27.93	27.93	27.75	27.81	27.81	27.87	27.87	27.87
Pengo	24.50	24.50	24.50	24.50	24.50	24.20	24.50	24.50	24.50	24.50	24.50
Latt	17.—	17.—	16.—	16.—	16.25	16.25	16.25	16.25	16.—	16.—	16.50
Litt	31.50	31.50	31.50	31.50	31.50	31.50	31.50	31.50	31.50	31.50	31.50
Tšerv.	6.305	6.1825	6.1475	6.1475		6.077	6.077	6.065	6.065	6.092	
Eesti kroon .	18.—	18.—	18.—	18.—	17.50	17.75	18.—	18.—	18.—	18.—	18.—
Höbe p/unts	19 ^{1/2}	19 ^{1/2}	19 ^{9/16}	19 ^{3/4}	19 ^{5/8}	19 ^{5/8}	19 ^{1/2}	19 ^{7/16}	19 ^{1/4}	19 ^{5/16}	19 ^{5/16}
Plaat. p/unts											
Kuld p/unts .											

	B E R L I I N										
	15. I	16. I	17. I	18. I	19. I	20. I	22. I	24. I	25. I	26. I	27. I
Naelsterling .	13.55	13.22	13.25	13.12	13.11	13.125	13.10	13.105	13.16	13.12	13.15
Frank	16.46	16.45	16.46	16.46	16.46	16.46	16.46	16.46	16.46	16.46	16.45
Dollar	2.65	2.575	2.61	2.605	2.63	2.62	2.61	2.62	2.64	2.64	2.65
Rootsi kroon	69.90	68.20	68.35	67.65	67.65	67.65	67.60	67.60	57.90	67.60	67.67
Daani kroon	60.55	59.05	59.20	58.60	58.60	58.60	58.55	58.55	58.80	58.55	58.70
Norra kroon	68.10	66.55	66.60	65.90	65.90	65.95	65.90	65.85	66.15	65.90	66.—
Soome mark	6.—	5.85	5.85	5.80	5.80	5.80	5.80	5.80	5.82	5.80	5.805
Floriin	168.75	168.50	168.90	169.—	168.90	168.65	168.80	168.75	168.60	168.50	168.40
Liira	22.04	21.95	22.02	22.04	22.02	22.—	22.02	22.—	22.01	21.98	22.—
Helveetsia fr.	81.30	81.—	81.20	81.15	81.10	81.—	81.20	81.18	81.20	81.12	81.18
Belgia frank	58.40	58.30	58.40	58.45	58.45	58.40	58.45	58.40	58.35	58.35	58.35
Latt	80.10	80.10	80.10	80.10	80.10	80.10	80.10	80.10	80.10	80.10	80.10
Litt	41.60	41.60	41.60	41.60	41.60	41.65	41.65	41.65	41.65	41.65	41.65

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

„J. Puhk ja Pojad“ suurveski
saadused. Hinnad arvatud 50
kg eest ühes valge puuvil-
lase kotiga.

Püülijahu:

Rukkipüüli patent (à 50 kg.)	100 kg. —
harilik	24.—
„Eesti Parem“ saiajahu	38.—
„Kalev“	35.5
„Taara“	—
„Kungla“	32.—
„Sampo“	28.—
Manna	43.—
Granular	38.—

Kroonid.

Saiajahu poolsõre	100 kg. 40.—
„ sõre	42.—

Jahud: nisu, pehme, Ameerika ja Inglise 100kg. —	
„ sõre, Ameerika ja Inglise	—
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski Jahud: rukki	13.20—14.00
rukkipüüli	24.—
nisu, pehme — sõre	28.00—42.00
Kaerahelbed (Herkulo)	1 kg. 0.29

		Kroonid.
Paber, rotatsiooni	100 kg.	22.00
Tsement, Portland, Kunda, pütt 170 kg, fr. Tallinn	tünn	7.40
Kriit, toores	100 kg.	4.50—5.00
" pestud	"	5.25
Puutõrv	"	17.00—18.00
Lubi	"	3.50
Kips, tükikides, fr. v. Irboska	1000 kg.	20.00
" jahvatatud	"	25.00
" krohvimise	"	35.00
Telliiskivid, Is., Loksa, fr. Tallinn	1000 tk.	40.—
Silikaat, I s., fr. vabrik	"	37.50—39.00
Tulitikud, originaalkast . . . (5000 toosi)	"	130.—
Tallanahk, eesti nahast	1 kg.	2.10—2.40
" " Ameerika, I s.	"	2.50—2.60
" " " II s.	"	2.30—2.40
Paberipuu, kooritud, fr. laduplats, rmtr.	"	6.45

Või. Tendents: nõrk.

I s. 1 kg. kr. 1.45, mis tulnud sisse
14. I — 19. I 1934.

Kanamunad.

1 kg. eksportmune kr.—, mis vastab:	
50 gr. raskuste munade juures kr.	— kümme
55 " " " " " " " "	"
60 " " " " " " " "	"
1 kg. siseturumune kr.—, mis vastab:	
alla 50 gr. raskuste munade juures kr.	— kümme
üle 50 " " " " " " " "	"
Hinnad on maksivad franko sortimispunkt, mis on registreeritud põllum. osak. ja maksv. arv.	

Liverpooli börs. Puuvill.

American Fully Middling inglise naela (lbs) eest ingl. pennid (d) loko 5.88, jaan. 5.65, märts 5.63, mai 5.62, juuli 5.62, okt. 5.63.

Peekonsigade nädalahinnad Tall. 21. — 27. jaan. 1934
Turg: kindel.

Peekonsigade tapakaalud:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	0.73	0.68		
55—59,5 " }	0.68	0.64	siseturu hinnad	
72,5—75 " }				
50—54,5 " }	0.64	0.60		
75,5—80 " }				

Lina Prahid:

Tallinn — Stettiin	1000 kg.	rmk.	15.—18.—
" — Gent	1016 kg.	sh	24/—
" — Dundee	"	"	27/6
" — Belfast	"	"	45/—

Puumaterjaalid Standard

Tallinn — London	"	sh	30/—
" — Hull	"	"	33/—
" — Southampton	"	"	37/6
" — Manchester	"	"	40/—
" — Grangemouth	"	"	27/6
" — Belfast	"	"	40/—
" — Dundee	"	"	30/—
" — Antwerpen	"	"	32/6
" — Gent	"	"	32/6
" — Rotterdam	"	hfl.	12.—
" — Amsterdam	"	"	14.—

Segakaup

Tallinn — Stettiin	1000 kg.	rmk.	18.—
" — London	1016 kg.	sh	17/—40/—
" — Stokholm	1000 kg.	rkr.	10.—30.—
" — Stettiin	või, tünn	rmk.	1.50
" — London	"	sh	2/6

Tallinna fondibörsi kursisedel.

		23. I 1934	24. I 1934	25. I 1934	26. I 1934	27. I 1934	29. I 1934
New-York 1 dollar	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	3.61	3.61	3.62	3.63	3.64	3.62
	M.	3.77	3.77	3.78	3.79	3.80	3.78
London 1 nael-sterl.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	18.05	18.05	18.05	18.05	18.05	18.05
	M.	18.35	18.35	18.35	18.35	18.35	18.35
Berliin 100 s. riigim.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	136.75	136.75	135.50	133.—	136.25	136.25
	M.	138.50	138.50	137.25	137.75	138.—	138.—
Helsingi 100 soome m.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	7.95	7.95	7.95	7.95	7.95	7.95
	M.	8.10	8.10	8.10	8.10	8.10	8.10
Stokholm 100 rootsi kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	93.—	93.—	93.—	93.—	93.—	93.—
	M.	94.75	94.75	94.75	94.75	94.75	94.75
Kopenh. 100 daani kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	80.50	80.50	80.50	80.50	80.50	80.50
	M.	82.25	82.25	82.25	82.25	82.25	82.25
Oslo 100 norra kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	90.75	90.75	90.75	90.75	90.75	90.75
	M.	92.75	92.50	92.50	92.50	92.50	92.50
Pariis 100 prants. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	22.70	22.70	22.70	22.70	22.70	22.65
	M.	23.—	23.—	23.—	23.—	23.—	22.95
Amsterd. 100 flooriini	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	232.75	232.75	232.25	231.75	231.75	231.50
	M.	235.75	235.75	235.25	234.75	234.75	234.50
Riia 100 latti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	110.25	110.25	110.—	110.—	110.—	109.75
	M.	112.50	112.50	112.25	112.25	112.25	112.—
Zürich 100 helv. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	112.15	112.05	111.90	111.85	111.80	111.75
	M.	113.65	113.55	113.40	113.35	113.30	113.25
Brüssel 100 belgat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	80.70	80.60	80.45	80.45	80.40	80.20
	M.	82.10	82.—	81.85	81.85	81.80	81.60
Milaano 100 lirat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	30.35	30.35	30.30	30.30	30.35	30.30
	M.	30.85	30.85	30.80	30.80	30.85	30.80
Praha 100 tšehh. kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	17.20	17.15	17.20	17.05	17.10	17.10
	M.	17.45	17.40	17.45	17.30	17.35	17.35
Viin 100 austr. sh.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	64.—	64.—	63.75	63.75	63.75	63.75
	M.	66.—	66.—	65.75	65.75	65.75	65.75
Budapest 100 pengot	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	101.25	101.25	101.—	101.—	101.—	101.—
Varsav 100 slotti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	65.25	65.—	65.—	65.—	65.—	65.—
	M.	66.25	66.—	66.—	66.—	66.—	66.—
Kaunas 100 litti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	58.10	58.10	58.—	58.—	58.—	57.90
	M.	58.70	58.70	58.60	58.60	58.60	58.50
Moskva 100 rubla (tšekk)	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	301.75	301.75	301.25	301.25	301.25	301.—
Danzig 100 guld-nat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	111.65	111.55	111.40	111.35	111.30	111.25
	M.	113.65	113.55	113.40	113.35	113.30	113.25